

DOBROGEA JUNĂ

DOBROGEA LITERARA

Director-Proprietar
CONST. N. SARRY

Inscrisă în registrul publicațiilor periodice al Tribunalului Constanța sub No. 37 din Mai 1938

Abonamentul cu supliment cultural un an 300 lei -- 6 luni 200 lei -- Pentru Auto.ități și Instituții lei 2000
TELEFON No 1343 -- Imprimeriile proprii Ste. Scarlat Vărnăv No. 27

Redacția și Administrația
CONSTANȚA, ste. Scarlat Vărnăv No. 27

POEȚII DOBROGEI

CUVÂNT INTRODUCȚIV al D-lui Prof. GRIGORE SĂLCEANU, conducătorul cenaclului literar din Constanța,

— omagiu adus scrisului Dobrogean, în șezătoarea de Duminică 28 Februarie a. c.

Dobrogea, coșul acesta de jară, bătut de talazuri și soare, a fost totdeauna un loc de frământări istorice, dar în același timp un liman, pe care a răsarit floarea cea rară a poeziei.

Țărutul dobrogean l-a văzut, acum două milenii, pe Ovidiu, purtându-și tristețea și nostalgia, iar marea l-a văzut umbra înmărmurită pe stânci, în așteptarea vre-unui corăbii cu rândurile soției iubite, rămase în Italia.

Aici s'au tors versurile Tristelor lui Ovidiu, și astăzi, la mijlocul cetății noastre, poetul roman ne vorbește, peste cele două mii de ani, prin versurile epistolarului, tradus atâta de tromos de d-l profesor universitar, Const. Brătescu:

„Acel ce zace-aiace, prin geniul său zdrobit,
E Naso, cântărețul iubirilor duloase.
Drumețele, de'n viață iubirea ai cinstit,
Șoptește: fie-i țărna ușoară peste oase!”

În timpurile noastre, pe aceleași țărmuri, au viețuit, contopindu-și sufletul cu nesfârșitul astrastru, scriitorul IOAN ADAM, care a regăsit marea în culorile impresiioniste și poezii ANGHIEL MINULESCU și CINCINAT PAVELESCU, ce se strângeau în noaptea de vară, în jurul poeziei CARMEN SYLVA, în Cuibul Reginei, dela capătul farului.

Aici, și-a desfășurat aripile simfonice lui IOAN N. ROMAN, vestitul luptător

național, strălucitul avocat și dulosul făurar de rime, care, în poezie, se ascundea sub pseudonimul delicat de "Rozmarin".

Nu pot deschide șezătoarea de astăzi fără să amintesc de acest poet iubit și fără să vă spun câteva strofe, din poezia lui.

Iată ce ecou a avut marea în sufletul lui Ioan N. Roman și cât de larg s'ra înlăna lui, îmbrățișând nu numai frumusețea din natură, dar și tragedia soartă a omului:

Uriă marea și vruște
Și ridică valuri mi,
Peste care trec săgești
Goșianzii argioții.

Orizontul se năfrânge
Cu adâncul frământat,
Iar în malarile 'nalte
Apele n'aspumate bat.

Pe nisipul de sub țărmuri
Zac aduse dinspre larg
Rămășițe dintr'o luntre,
Niște scânduri și-un catarg.

Dar, luntraș, cine-a fost, oare?
Și-a plecat spre care țel?
Unde este el acum?
Cine plănge după el?

Sub cerul Dobrogei, în cântecul apler, o pleiadă întreagă de suflete s'au simțit inspirate și muzele diafane desprinzându-se din tremurul razelor de lună, au pătruns prin ferestrele tălcutorilor de legi și smulgându-i dintru tomurile groase, din aspra lor muncă, i-au făcut pe avocații IOAN BENTOIU, AL GHERGHEL și GEORGE DUMA, ziaristul CONST. SARRY, magistratul D. STOICESCU și doctorul NIC. IOANESCU, să-și instruie coardele inimii și să cânte în versuri iubirea și marea.

Primul, d-l Ioan Bentoiu, inspirându-se din poezia germană, a dăruit literaturii noastre tălmăcirii din Lenau și Heine, care sunt nu numai în lădăimea originalului, lucră pe care nimeni n'a izbucnit încă să-i facă cu Eminescu, traducându-l în limbi străine, dar aceste poezii trecând prin sensibilitatea vibrată a d-lui Ioan Bentoiu, au ieșit reînnoite de suflet propriilor sale simțiri, radiază o lumină și această incandescentă a lor ne împiedică de a le numi traduceri, ci inspirații după poezii germani.

„Din poezii cad foi de vânt bătute,
Frânzișul galben se năvălește,
Ah! tot ce-i scump și drag pe lume
E scris asemenea să moară!”

Un soare trist pe vârf de codri
Aruncă razele-și fugare,
Părând sărutul cel din urmă
Al verii gata de plecare.

Un plâns nebun din fund de suflet
Încet cuprinde n'reaga-mi fire,
Ce văd acum, mi-aduce-aminte
Trecuta noastră despărțire.

Plecam departe 'n țări străine
Și morțea în zorea să vie,
Eram ca vara care pleacă
Și tu pădure 'n 'agonie”.

Autorul volumelor „Insula uitării”, „Cântece 'n amurg”, „Raze și umbre”, „Solitare”, „Cristale” și „Pe țărmul mării”, d-l Alexandru Ghisighiel, poetul tristeților toamnei, al reveriilor antice și al nocturnelor marine, s'a înfășurat de atâtea ori în manta amurgului poetic și contemplând orașul, comparându-l cu ceace a fost în trecut, și-a revărsat amărăciunea în versuri ca acestea:

SATIRĂ

Oraș înveșmântat în alb, Constanța,
Își scaldă trenu 'n visătoarea Mare
Și 'și poartă prin ruine milenare
Ca 'ntr-un decol de carnaval, prestația.

REVERIE ANTICĂ

Era senină noaptea și apele senine
Purtate de zefiruri pe tremurul lor lin
Corăbii călătoare cu pânzele latine
Treceau tăcut prin umbră pe Pontul Euxin.

Iar Scythia minoră cu țărmuri ruinate
Visa o „pax romana” sub focul viu din stele;
Cu negre ziduri Tomis, antica ei cetate,
Păzia latinătatea de seminiți rebele.

Oraș bătrân, întinerit ca 'n vază,
De trispidanta vranilor cerință:
Azi, țamei de-altădată, cu credință,
Doar bronzul lui Ovidiu stă de strajă.

Un block-haus își înalță mureșii
Pe golul anonimelor morimite,
Iar tălcul împietritelor cuvinte
L'acoperă, cu varul stiv, mistria.

Pe piețe, 'n locul măndrelor Sarmate,
Trândave, Tătăroaicele se plimbă;
Și 'n târg modern, samsari strălucim
chimbă

Eroica strămoșilor cetate.

Pe urmele corăbii legendare
În care lason și-a purtat iubita,
O oaste de apăora risipit-a
Tot fardul omenirii 'n exaltare.

Oraș! blazon de glorie năruite,
Constanța! țărm, și înflorită mare,
Ecu adânc și veșnică chemare
Din pagini de hrinoave prăfuite L...

Ce să vedeți câtă frumusețe au țărmurile noastre dobrogene, nu e de ajuns să le priviți în dimineați cu soare sau în luna și liniștea treburii că răfoi paginile unei reviste dobrogene, cum este cea mai de seamă, „Analele Dobrogei”, pagini de poezie care aruncă o punte dela noi până în trecutul cel mai îndepărtat al acestui coș de pământ.

Acolo ați putea întâlni o poezie rară, din care vedem cum s'a oglindit marea într'un suflet de savant, care este și poet. Acest poet, care se ascundea sub numele de SALSOVIA, numele satului său natal din Dobrogea, este valorosul nostru geograf, d-l prof. universitar CONST. BRĂTESCU:

Și singur lângă straja ce sta ca 'n bronz turnată
Invaluit în manta-i Ovid privia în port
Catargele-adormite și marea legănată
Și 'necet scanda în versuri un epitaful de mort:

„Acel ce zace-aiace, prin geniul său zdrobit
E Naso, cântărețul iubirilor duloase.
Drumețele, de'n viață iubirea ai cinstit,
Șoptește: fie-i țărna ușoară peste oase”.

De-odata Caucazul s'arizfulgeră 'n lumină!
Caldări de ghiță, piscuri și codri vechi și mari
Rasar din neguri albe sub recca luna plină
Și marea cu corăbii și porturile rari.

În lacuri de lumină se scald'acum Diana.
Infiorat tresare nemărginitul Pont.
Căci peste-al mării tremur așterne Cosânzeana
Un drum de-argint din Tomis și până la orizont.

Și cum privea poetul de sus, de lângă turn,
Măreța feerie a nopții instelate,
El pare dus cu gândul în veacul lui Saturn;
Ca'n vis ascultă marea cum cântă sub cetate,

Era senină noaptea și apele senine...
Purtate de zefiruri pe tremurul lor lin,
Corăbii călătoare cu pânzele latine
Treceau tăcut sub lună pe Pontul Euxin.

„Frumoasă ești, o! Tomis, a Scythiei comună!”
Șoptește-acum în lacrimi poetul cel străbun.
E vis sau e zieve? Dar din argint de lună
El vede cum răsare bătrânul zeu Neptan.

Se 'nalță din adâncuri în dreapta cu trident
Și algele-i atâră din creștet și din barbă;
El spune-o profeție privind spre occident,
În jur îi sar delfinii, iar marea stă să fiarbă.

„Cetate a durerii pe intristat pământ!
Ți-or spulbera barbarii poezia tăi din vatră!
N'o rămânea din tine nici piatră peste piatră!
Vei și te e picirea și spulberul în vânt!”

Dar mândră vei renaște, ca Phoenix din cenușe,
Metropolă mărețată în Pontul Euxin
Când munții revărșă-vor spre-a tale vechi cătușe
O nouă seminție din sângele latin”.

A zis. Și în adâncuri se cufundă bătrânul.
Iar orele în goană zburau în spre abis.
De trandafiri tot cerul și 'nflăcărează sânul...
Poetul sus pe ziduri sta tot pierdut în vis.

Era senină ziua și apele senine...
Purtate de zefiruri pe tremurul lor lin,
Corăbii călătoare cu pânzele latine
Treceau voios sub soare pe Pontul Euxin.

Poezia și-a găsit aleși în toate părțile intelectuale dobrogene. Astăzi, ne putem bucura că și din sânul tineretului apare un talent, MARGEL VA-SILESCU, în vârstă de 15 ani, autorul unui frumos poem în mai multe auto de versuri și a mai multor poezii din cari citez trei:

IN NOAPTE

Ciocotă apa atară, prin beună...
Uriă sîrloșele amețitor.
Bălțile pline sînt pînă la gleză,
Stelele cerului mor printre nori.
Bolta se crapă 'n răstimpuri, ș'aruncă
(continuare în pag. 4-a)

Bardul Delavrancea la Tulcea

de N. DUNĂREANU

Nu mi aduc aminte bine anul.

E de ajuns să spun că eram tânăr, iar la Tulcea, frumosul oraș de pe malul Dunării, unde mi-am petrecut liniștea, se făcea politică.

Politică de partid, cu sergenți de stradă îmbrăcați civil, promisiuni goale, persecuții, schingiuri și alte multe de acestea, — pe vremea alegerilor.

De atunci nu fluera trenul prin văile dobrogene și nici poșta n'o avea în fiecare zi.

Un caz de boală, ori cine știe ce altă nevoie, te-ar fi chemat dincolo de brâu gheței, în Patria Mamă, pe vreme de iarnă, putea să te coste viața.

Intellectualii, nerăbdători, să aibă vești din gazete, în aceeași zi, trebuiau să întărieze pe stradă, sau într'un local oarecare, până la o oră târzie din noaptea, când poșta, o harabă mare, cu coviltir uriaș, își făcea intrarea triumfală pe bariera Babadag, după ce străbătuse cei aproape 100 kilometri, distanța dintre Galați-Tulcea.

Și cu ce bucurie și nerăbdare, năvăleam în librăria simpaticului Maloskițski, așteptând ca Arsene să ne desfacă pachetele cu ziare!

Au trecut toate acestea. S'au cufundat în nolanul uitării, odată cu mulți dintre acei, cari au trăit și și-au făcut stagiul vieții, în acest oraș fermecător, cu apusuri de jar și răsărituri de aur.

Pe unii din ei, li mai găsești în cimitirul de pe deal, cu un mormânt neglijent și plin de buruienii; alții, cum au fost profesorii Timuș, Secășeanu, Guirgescu, ca să nu pomenesc decât pe aceștia, cine știe unde își odihnesc oasele!?

Pe atunci primul vapor era așteptat, cu muzică militară, iar simfonia sloilor, cari călătoreau spre mare, după spargerea ghețurilor, era salutată de tot orașul cu explozii sufletești, de bucurie neînțeleasă de cei de astăzi. Nici un inspector, oricât de om ar fi fost, nu se încumeta să străbătă ghețurile și să vadă cum merg treburile, în orașul uitat de Dumnezeu.

Așa că cele trei-patru luni de iarnă, era o dulce hibernare în Tulcea noastră mult iubită.

Se jucau și atunci cărți, dar mai ales table, și viața se scurgea în monotonie ei, ca ceva acceptat într'o dulce resemnare.

A fost însă vorba să vorbesc de marele nostru, Delavrancea.

Și iarăși, mă împiedic de

anul acela, pe care, pot spune cu o mare sinceritate, că l'am uitat.

În orice caz sunt 30 de ani și mai bine.

Delavrancea venise la Tulcea, să candideze la Colegiul L. Senat.

Era toamnă.

Marele Delavrancea, mândria neamului nostru, venise să ceară încrederea alegătorilor și încă în opoziție.

Un adevărat curaj.

Șefii celor două grupări, dl Alex. Calafateanu, regretatul Bors, conservatori de oparte, iar de cealaltă, Jenică Atanasiu, liberal, erau pe poziție de luptă.

Se apropie ziua alegerilor. Telegrama, amenințări, conștrângeri, față de cei slabi, o întreaga desfășurare de forțe, pe câmpul de operație.

Și iată că, cu două zile înainte de alegeri, apare pe străzile Tulcei, marele Delavrancea.

Agenții secreși îl urmăresc, ca pe un dușman al neamului; dau rapoarte, partizanii conservatorilor, veniți din județ, sunt ferecași acasă pe mâncare și băutura la Bors, ca să nu cadă de vii în mâinile diversionistilor, hanurile sunt păzite, barerile închise, toate punctele amenințătoare, puse sub observație groznică.

În sfârșit, cu o zi înaintea alegerii, Delavrancea anunță o intrunire.

Spaima, în rândurile guvernamentalilor, se transformă în panică.

Frică le era, ca marele orator, să nu fure inimile, să nu zdrovine conștiințele.

Măsurile de rigoare se iau și mai abrașe.

O luptă pe viață și pe moarte, ca și când era amenințată România de dușmanii!

Vestitul și simpaticul Jenică Atanasiu, conducea personal atacul, stând fără întrerupere la telefon ore întregi, de oarece n'avea încredere în prefectul Stolojan.

După 30 și mai bine de ani, revăd aieve, sala mică de cinematograf, de strada Carol

și figura marelui Delavrancea, apărând pe scenă.

Agenții guvernului ciulesc urechile, așteaptă, notează numele prezenților.

Clipe de liniște, ca în fața marilor furtuni.

Și bardul „Delavrancea” începe:

Domnilor, am venit să vă vorbesc despre: *Doină*. *Doina* noastră...

Un moment de stupeoare. Toți cei de față se uită hânuitori, unul la altul. N'o fi oare o farsă? se întreabă mulți.

Și vocea de cristal a lui Delavrancea începe să și ia sbrul. Melodia la început, pe măsură ce intră în miezul subiectului, prinde aripi, se înalță în vârtejuri de foc, coboară în adâncuri nepătrunse.

Ochii lui străpungători devin două flăcări vii, două torțe aprinse, de scânteieri, Dumnezești, pârul i se sburlește pe cap...

Vocea lui aici se înalță spre cer, cu bubuii de tunet, aici coboară în adâncimi mlădioase și lue, ca desmierdări de mamă duioasă...

El vorbește de jalea poporului românesc, de durerile prin care au trecut veacuri de suferință, având o singură mângâiere: „*Doina*”.

Jelui-m-ași și n'am cui...

Jelui-m-ași codrului.

Și când spune versurile acestea, pe care le analizează cu pulerea lui de pătrundere, ochii i-se îmbracă într'o lăcire fantastică.

Delavrancea e acum transfigurată...

E neamul întreg, cu toate durerile multe, și pușine bucurii, în acest suflet de om extraordinar...

În sală muiți își șterg lacrimile.

Cei de față, își uită de alegeri, de partide și de șefii lor...

Se simț acum o părțică din sufletul acestui neam, atât de încercat...

Și ceasul aceia și jumătate, cât a durat conferința, a trecut ca într'un vis de slavă...

Am plecat din mica sală de conferințe, cu sufletul înfînerit.

Cimitir turcesc

De peste deum un neuit de coți făcăm liniștea amezii,
Stăcniț un val de praș îl umăcesc cum uccă 'n geabă
câtee poaetă,

Din sboe un căed de cioei a poposit pe-apeoape 'n câmp,
Iac lângă zid un măgăreș isbește cu copita în
pământ și paște.

In jue cât veri doae pietre maci plecate înt'e o pacte,
Ce steăjuiesc moeminte-ascunse peintee ierbuci ogle.

Un semn săpat și-atât: e semiluna, și slovele
nu voe ca să-și vorbească,
Tăcetea gcea începe să se lase, iac soarele săcută
pietrele 'neqite.

Prohodul miilor de grecii a încetat și adierea vântului
se cuemă.

Alah! Alah! o voce mai plutește prin vâzduh și
stăcuie ca o chemace.

Un muzein, din minaretul mic de scânduei - cât o minge -
'Si-începe tuga în melodia scurtelor versete din
Coran.

Tot cimitiul e radâncit acum în somn - visează...

Vioele salcânilor de lângă poaeta, unde mai
cește încă umbra slabă,

Si-au suspendat acoedul plâns în scunța tacă,
Iac un tatar împleticindu-se 'n șaluaci păsește
'ncet cu pașii măsucați.

De pectutindeni o nesfăcșită mare de lumină înghite tot:
Si pietrele de veghe de pe gcoți și minaretul scund
și muzein.

Alah! Alah! s'aude tot mai stinsă tuga cate se
piceede 'n necupeins.

Doem morți; ascult cadenta clipelor; pustiul tace
și nici o pasăte nu spintecă tăcetea.

CONSTANTIN SCRIMA

PRIVEȘTE CUM SE PLIMBĂ VANTUL...

Privește cum se plimbă vântul, prin largul încăperii mele!

Mie ca un frate și la mine se simte ca la el acasă!
Întoarce, filă după filă, trist, manuscrisul de pe masă
Și-apoi își șterge ochii umezi, la geam, în falduri de perdele.
Se simte vântul ca la dânsul, în largul încăperii mele...

Te miri că-l las să intre 'n voie, ba că-l aștept, ades, cu drag?

Imi este singurul tovarăș de suflet, de-o vreme 'ncoace
Și mă 'nțelege-atât de bine și-atât de fericit mă face,
Când ne vorbim, -încât, imi pare timpul prea scurt și-abia în prag

Când a plecat, - Jug după dânsul și-i amintesc că mi-a promis
Să măergă, (ca în orice seară) să-și bată pe furie, în geam
Și povestindu-și toate câte, de dragul tău, pe suflet am,
Să își vegheze tainic, chipul, până pășești, noor, în vis...

PONTIUS

Vraja marelui scriitor și orator ne furase inimile...

Totuși Delavrancea a căzut în alegeri.

A doua zi l-am văzut plecând cu vaporul.

M'am alipit și eu grupului de prieteni, cari veneeră să-l petrecă.

Delavrancea căzuse cu trei voturi și nu părea deloc indispus.

Când vaporul s'a deslipit de făr, un „ura” puternic a izbucnit din piepturile celor rămași pe mal.

Era salutul față de marele orator și scriitor, și nu pentru politicianul Delavrancea; căci el niciodată, n'a fost om politic, deși făcea parte dintr'un partid.

N. DUNĂREANU

EAȘARFE DE MĂTASE

- Din poezia japoneză -

IMPREUNA

Ce mângăletoare e să mori împreună
În această zadarnică lume,
În care ceasul supren:
Pentru unul e veșnic 'nainte,
Pentru altul e veșnic în urmă!

TRETELE

Nenumărate
Sunt până la inima mea
Trepote:
Doa sau trei,
Poate, a izbutit să le urce.

EXILATUL

Te rog, ascultă-mă:
În insula inimii tale,
Lipsit de hrană,
Fără să pot fugi,
Sunt exilatul tău!

PASTEL MARIN

Pe plajă,
O barcă parăsită,
Plină cu apă, în care
Se oglindește cerul,
În amurgul de toamnă.

PE DRUMUL BINELUI

Dacă sufletul tău
Va merge veșnic
Pe drumul Binelui,
Chiar dacă nu te vei ruga,
Dumnezeu va fi lângă tine.

Al. T. Stamatiad

KX

INVITAȚIE PENTRU O DOMNIȚĂ

De ce nu se deschid ca alădă, mii —
A cerului ferestre sinilii.
Ca Primăvara să-și arunce iar
Buchetele de soare?
Ce vrăjitoare
Le-a impietrit cu chei de făurar?!

Cum de mă 'ntreb?! Doar tu, sglobie primăvară,
Ai sfărâmat de-atâtea ori
Perdelele de nori,
Ca să cobori regină peste țară! —

Și astăzi dar, spre acelaș drum te 'ndreaptă
Pe trepte de lumină și de vis!
Nu vezi? Atâtea brațe s'au deschis
Și te așteaptă! —

Cred că auzi cum smoală mieilor te strigă
Să le-ai aduci
Desagii plini cu troscoi și lăptuci,
Iar în grădină zarzării săraci
Cum cer cu promoroaca florilor ca să-i imbraci!

Vino, și în cadelița părintelui Zefir
Aprinde-a liliacului tămâie,
Să nu rămâe
Un colț neparfumat;
Iar peste Dunavățul desghețat,
Aruncă-ai sălcilor verde patralir —

Doar pentru tine, în caic de nori,
Trișite cerul stele și cocori —
Iar Mircea, Lya, Bebeluș, Mihzi,
O luncă sgomotoasă de copii —
Ți-au pregătit cu sgomotos alai,
Buchete de obrăznicii...

Eu te aștept și-aș vrea ca să te plimb
Cu lectica poemului prin toată țara
Să vezi și tu românul cum știe să-și iubească
Primăvara, —

Și cum ca lui Isus se va deschide
Ierusalimul sufletelor, care
Ți vor așterne la picioare
Tot ce pe inimă a rămas în floare.

B. FRUNTE

Balcic

Când asfințitul sărutase marea,
S'au aplecat grădinile pe-o rână,
Incremenind alături de-o fântână
Boschetele, coliba și cărarea.

Dar soarele cu drugii grei de aur
La poartă zilei puse iar zăvoare,
Imprăștiind pe stânci mărgăritare
Din perlele imensului tezaur.

Isvoarele de-argint își conținise
Din apele subțiri înseilarea
Iar colo sus, pe creste, visătoarea
Întârzie o clipă, pare-mi-se
Și-atunci o stea din depărtări ne scrise
Că pe Balcic se lasă inoptarea.

AL. POP. SCĂRIȘOREANU

Pentru vraja umerilor tăi...

Aș vrea 'ntr'un car, toți brazii pân' la Rodna
Și 'n brațe snopi de ghiocel în floare,
Să-i duc plocon, când plopii de pe zare
Cu Primăvara 'și vor striga logodna...

Și 'naripat de-un câmbet de femeie
Când ciocârliă imnu 'și va preluda,
Să sbor spre cerul dragostelor crude,
Ca să culeg din soare curcubele...

Și izbăvit de-a grijiilor povară,
Din fagurii azurului să rup —
Flămând de fericire, ca un lup
De mieii tăi cei fragezi, primăvară!..

Că pentru basmul umerilor tăi,
Am comandat departe mărțișoare
Și uită-te cum, inotând în soare,
Sosesc plutind pe dealuri și pe văi...

B. FRUNTE

Răsfoiți o broșură de prieten...

Răsfoiam de curând paginile unei broșuri pe care o întâmplare fericită mi-a pus-o între mâini, după ce alina timp rămăsese uitată printre alte cărți și cărți în sertarele poeziei. E vorba de o broșură editată în febrila atmosferă din preajma începutului acestui război: un număr unic, *Latinitas*, redactat în 1941 de membrii Institutului constantin de Cultură Italiană, dintr'un simț de frăție româno-italiană, cum șinea să sublițeze și acel motto, de pe copertă, luat din Alecsandri, „cu și s'frate, tu mi ești frate”.

M-am oprit, răsfoind paginile broșurii, la cele câteva interpretări din lirica italiană făcute de autorul acestor rînduri și de regretatul *Cristea Zanetti*, profesor de limba italiană la Liceul Mircea cel Bătrîn, un fin și prețios cunoscător al culturii italiene. Amintirea zilelor aceleora de preludiu al verii din '41 rămîne proaspătă în sufletul meu, fiindcă e legată de o prietenie literară; acea cu Zanetti, pe care multă vreme nu l-am bănuit în toată sensibilitatea și finețea lui, căci nu obișnuia să-și destăinuie tainele, nici să-și arate ca un zaraf pietrele scumpe. Învăluit într-o mantie de aparentă indiferență pentru poezie, a sfârșit prin a și arăta în traduceri sale, măsura întregii armuri ascunsă pînă atunci de cutele grelei tănuiri.

Dintre poeziile interpretate împreună și publicate sub numele noastre, una îi aparține în totul. Sîmțurul merit al meu e că o alesesem din voluminoasa antologie a lui Morpurgo. Îl văd și azi cum a rămas în fața ei o clipă cum a citit fugitiv înțitul vers, cum a prins să o citească tare și cum inspirat, a turnat-o în forma românească în care a și văzut lumina tiparului. Versurile luau strălucirea cuvenită, vorbele se adunau chemate de o înțeleasă vraină. De aceea, cînd, răsfoind broșura, am citit-o iar după aproape doi ani am avut dînt'odată înaintea ochilor de bătaie, însoțită de măreția simbolului pe care unele gesturi, unele cuvinte le iau după moarte.

Transcriu această poezie al cărei autor e dedicatul și armoniosul *Diego Valeri*:

Cruci de lemn, goale pe golul
pămîntului care acoperă pe cei morți în glorie:
cruci pe care bătaia și victoriile
vă 'mplinesc cu drapelul oriunde se duc.

Gard viu de cruci de pază unui neam,
Drapon de morminte de pază unei dragoste:
cruci de lemn înfrînte în inima
întregii sfîșiate omeniri.

Simbolul e evident: Cristea Zanetti a avut, într-o fuigerătoare scîlpire, viziune pe care Diego Valeri i-a pus-o înainte prin versurile sale. Sînt versuri care sună cu o intensitate egală, poate mai mare, în inima celui care parcurge, cu sufletul vibrant, poezia, și o va înaripăta.

Recitînd traducerea făcută de Zanetti, am transcriu-o pentru lărga ei previziune.

Și azi cînd trec prin țara colțului pios, rînduit de profesorii și elevii liceului Mircea, unde seara tremură simburile alb al unei candelă, cînd de sub bătaia de lumină văd chipul lui Cristea Zanetti, prietenul cu care doar puțin am fost prieten, un sentiment de ciudă pe lîrea omenească mă încearcă. Candelă aceea a-de, dar cea din sufletul nostru. Uneori îi uităm cu totul pe morți și nu mai auzim pe nimeni spunînd o vorbă despre ei, trezînd o amintire, deslîșuînd un regret. Ne închidem în inimă, ca într'o casetă a uitării, și numai rar o altă moarte ne smulge din nedemna amorfire. Acesta e oare destinul celor morți? Și chiar așa de repede?

Și erau doar bunii noștri prieteni.
IOAN MICU

ORIENTALĂ

Un minaret sfîrșind în corn de aur,
Un muezin gemând prelung și trist
Și 'n scoarțe de argint și ametist
Coranul sfînt — al gîndului tezaur...

Turbane împletite peste fesuri,
Șalvari albaștri falfăind în vînt,
Mătăni săvârșite spre pămînt
Și glasuri blînde, fără înțelesuri...

Infășurate 'n șal cernit — cadăne
Cu ochii triști, descoperiți sfios
Și cu privirea pururea în jos,
În spate priveghiate de bătrâne...

Iar într'un coif, copiii plini de șagă,
Pierduți în largi șalvari și gălăgioși,
Cu ochi roțiți în goană, furioși
Păzind cu nerăbdare o desagă...

Deasupra lor, un minaret cu corn de aur,
Un muezin gemând prelung și trist,
Și 'n scoarțele de-argint și ametist
Coranul sfînt — al gîndului tezaur...

PONTIUS

Gînd de seară

— PAUL VERLAINE —

Culcat pe iarba plină și rece din exil,
Sub brazii și mollzii de-argint ce-oferă-azil, —
Ori colindînd, zemeni ca umbre rătăcite
Din vis, de îngrozirea priveliștilor scite, —
Pe cînd clobaui în jurul, cu turme fabuloase,
Se 'acrunță blonzii barbari cu reci priviri, tăloase. —
Al „Artei de iubire” post gingaș Ovid
Coprînde orizontul prelung cu ochiu-avid
Și Marea fără margini contemplă cu 'ntristare.

Cu plete rari și sure, pe cari-o turburare
De crivățu le 'acurcă pe fruntea increștită,
Sub haina raptă carnea de frig învinețită,
Cu ochi sapti, sub sprîncene stufoase, ca de scal,
Cu barba încurcată și-aproape aibă, vai!

De un doțu de cîință dovezi sunt toate-aceste
Și spun de o sinistră și jalnică poveste
De o iubire-adîncă, invidie, mînie
Și de-carecari răspunderi, ce are-o împărăție.
Ovidiu trist tot Romei gîndirea 'nchină roabă,
El, căreia postul prin glorie-l podoabă.

Decl, Doamne, cu dreptate, mi 'ntunecași destinul:
Deși nu sunt Ovidiu, acesta mi-este chinul.

D. STOICESCU

Scrisoare de pe front pentru Maria

Pe-aici, Marie, timpul a 'nghetat
Ca Volga blestemată... Nu mai știu
Nici săie nopți de-a-rândul te-am visat,
Nici fluturile gândului de-i viu!..

Un brandt hain, era ca să-mi ucidă
Fotografia ta cu cârlionț:
Pe sub veston îmi crește pălămidă
Și inima îmi bate ca un glonț..

Nici cu pământul, frate nu mai sânt...
Zăpezile s'au așternut pe tâmplă:
De-atâtea ori văd brațe de mormânt,
Dar tot nimic, cum vezi, nu mi se 'ntâmplă!

Azi' noapte-am stat de vorbă cu Isus,
Trecea rânit de gloanțele dușmane:
Atât argint pe suflet mi s'a pus,
Cât are-o catedrală pe icoane!..

Și-am visat pe pernă de tranșeie
Cum Decebalul Daciei de cremene,
Pana Carpați întregi de curcubeie,
Pe fruntea celor ce-i sunt azi asemenea;

Creștea din sânge-atunci o Românie,
Cât n'a 'ncăput vreodată 'n sân de cer:
Suia spre zări tot visul — ciocârlie —
Și 'n preajmă-i stam, ca astăzi, grănicer!

Mi-a înflorit și mie câte-odată
Ve-un trandafir de sânge sub șerpar, —
Dar glonțul n'a 'ndrăznit să mă străbată:
Sar fi topit de-al inimii pojar!

Voiu sta aici, Marie, până când
Din holde nimeni n'o 'ndrăzni să-mi fure!
Să ști: pe cât eram cândva de blând,
Pe-atât sunt azi sălbatecă secure...

Nu cruț nimic ce-ar vrea să mă clinească!
Mi-e pieptul dig și fruntea cuib de stele;
Pe cer începe-acum să strălucească
Rachetă luminoasă, fără mete...

Mult nu mai e! S'apropie culesul!
La toamnă 'n sat îți voiu veni, Marie,
Boțat de glorie—cum de grâu ni-i șesul
Și 'n granițe c'o altă Românie!

B. FRUNTE

DUMINICA

de Preotul CONST. POPESCU

După această zi, începe postul cel mare. Cuvântul Sf. Evanghelii este instructiv și tămăduitor pentru adevărații creștini. Spun așta în privința postului, ca să se știe cum trebuie ținut, ferindu-ne astfel de metoda periculoasă a laicilor. Ș'apoi preocuparea noastră de bunurile pământești să nu pună sub amenințare curata intențiune de a iubi pe Dumnezeu mai presus de toate. De aceea se spune: „Nu vă adunați comori pe pământ... ci vă adunați comori în cer...”, căci unde este comoara voastră, acolo va fi și inima voastră”.

Mă opresc azi iar în rândurile ce vor urma, se vor observa unele constatări și reflexiuni.

În noi există trei ființe, deosebite: animalul, omul, creștinul. Fiecare din aceste trei ființe, își are viața sa proprie, cu plăcerile ei particulare. Aceste trei feluri de plăceri, ca și aceste trei ființe și trei vieți, formează un fel de teraziu. Plăcerile animalului o cupă o treaptă inferioară; mai sus, sunt plăcerile omului; iar în vârf, sunt plăcerile creștinului.

A mânca și a bea ce vrei și cât vrei, a dormi cât dozești, acestea nu-s decât ambițiunile animalului, cari se mărginesc numai aci. Și gândindu-ne la om și la bucuriile ce i le procură aceste lucruri, oare nu-i demonstrează inferioritatea lui?

Vine la rând omul. În el există sufletul cu puteri de a descoperi, de a înțelege, de a gusta și de a demonstra adevărul; însă aceste

facultăți pot fi și rele, căci mulți oameni iubesc și stăruiesc în păcat. Și atunci e firesc să se nască în trebură: Oare nu e o cauză, că omul cade în așa de mare extremitate? Evident că da. Sunt pasiuni, cari sub stăpânirea voinței, fac pe om fie stelcat fie virtuos, sau îl transformă fie într'un drac fie într'un inger. Dar excitați de atâtea mâncare și băutură, de atâtea ură de atâtea canoan pe pământ, precum și de alte plăceri animale, marea majoritate din omenire stăruiește în păcat, cu o așa părăsișă de sine însăși, cu o așa intensitate de voință și cu o așa nebușnie în procedee, încât aceste excese nu le poți numi greșeli, ci curate nebușii.

Și atunci, pentruce elementele acestea brutale exercită asupra noastră o așa de mare stăpânire? Pentrucă în noi predomină un instrument în suflet ca și în elementele corpului, de a trăi în înbușare și de a mângâia o viață, punga cu aur din buzănar.

Cunoașteți însă atitudinea fiului risipitor? El și a venit în fire, s'a sculat și s'a dus la tatăl său. Este un salt izbăvitor, pe care-l recomand celorlalți muritori. Să avem voința fermă de a trăi în spirit, să dăm gândurilor noastre acest elan și această putere, cari îngăduiesc privirii noastre să treacă în înălțimile strălucite, locuite de Dumnezeu însuși.

În cazul acesta, dăm de a treia lință din noi: Creștinul, care va fi copleșit de atâtea plăceri cerești: De siguranța credinței în fața x-

lător probleme, cu privire la originea, datorită și soarta sa; de frumoasă și mângâtoare nădejde în puterea lui Dumnezeu; de ferocitate ce o simte când tubeghe și când este aproape de Dumnezeu; de mulțumirea inimii și inimii, când creștinul își face datoria; de mângâierea slantă după rugăciunea făcută; de pacea conștiinței că este nevinovat și de mângâierea că Dumnezeu îl va răsplăti, pentrucă a doncit și a suferit pentru cauza Sa.

Mai mult: toate acestea aruncă sufletul creștinului într'un extaz, care îl face să uite de mizeriile exilului său și îi dă posibilitatea simțirii și a siguranței fericii veșnice.

NOTE

LITORAL, revistă de poezie dobrogeană, a reapărut după o secetosă așteptare, închinată în le regimului lui Dumitru Olariu, scriitorul erou frânt de gloanțele bolșevice.

Prin penița d-lui Cristea Grosu, pe coperta ramurii de stejar și finic au răsunat din sufletul revistei — candelă la căpătâiul celui care i-a dat luciferi din cerul inimii lui.

D-l Ion Mica, înlocuitorul la comanda spirituală a revistei, e un exemplu de consecvență și duioșie pentru ceiace trebuie să înțeleagă fiecare ce este o prietenie literară.

BACĂUL este o gazetă cotidiană ce apare în orașul cu același nume și răspândită în toată Moldova.

Pe lângă știrile cele mai curente, acest ziar dedică săptămânal și o pagină literară unde se înalinesc cele mai autorizate condeie din țară.

În numărul din 1 Martie 1943: Mihail Lunganu, Al. T. Stamatiad I. I. Stoičan. Nota veselă și însemnările, pe seama lui Sandu Rusa, un prea conștient umorist și vrednic urmaș al Al Gh. Doinaru.

NE-A SURPRINS plăcut gestul D-lui Ion Mica, când la șezătoarea literară organizată de d. Gr. Sălcăușu, Duminică 28 Februarie 1943, d sa a citit versuri din opera răposatului pe front Dumitru Olariu și luptătorului de azi Aurel Dumitrescu.

VIATA BASARABIEI cu numărul de pe Ianuarie 1943, intră în al XX-lea an de apariție.

D-l ALEX. LAPĂDATU, dă amănunte foarte interesante despre greutățile întâmpinate la conferința de pace a războiului trecut, pentru recunoașterea Basarabiei ca parte integrantă a României de totdeauna. Ce e de observat, e că Americanii chiar de atunci ni s'au arătat cei mai înverșunați opozanți în această chestiune în restul numărului: Al. Holta, N. Crevedia, Octav Sargeșu, B. Frunte, Al. Pop. Scărișoreanu, V. Luțean, etc.

GRUPAREA ÎNVĂȚĂTORI LOK SCRITORI, desființată o prodigioasă activitate literară. Până acum a organizat șezători literare la studio Teatrul Național-București la Piatra Neamț și Buzău. În Aprilie, gruparea se va deplasa la Constanța. Dobrogea va avea ocazia să cunoască atunci pe acești destelenitori de înținerie, cari în afară de cotidianul ocupă de la catedră, trudesc și spre urcușul stelelor, cinstind cu versul lor sângele eroilor care în cheagă hotărâul de totdeauna al țării.

B. FRUNTE

POETII DOBROGEI

(Continuare din pag. 1)

Sfîrșecătoare săgeți de vîpîi;
Tinește aspre vin, ca o poruncă,
Să se 'nsoapească spre piscuri și 'n văl.
Și întunecatul soare în larmă
Nemărginire cu stîncă scîntel,
Unde tăcerea de glasie se stărnă,
Și se însoacă în plămîntul ei.

CIMITIRUL

Tristețea 'n cimitirul meu
O căută clopotul cuminte
Și o soarește pe priciose morminte
Zătrul dulce, nevăzută.
Și toată pară mohorât
În lălmășea ce-a coborât
Din chiparoși, peste cărări,
Cu aripi negre de 'ndarara...

E TOAMNĂ

E toamnă ce adevărat:
O ai ce vînt și soare
Copsocli, azi și-au aruncat
Coroana la picioare.
O adărea trecu în
Prin ramuri desuolate,
Lăsat în urmă un suspin
De grău stăgurtăte.

D-l N. PIC GRESTIȘCUL nu este numai valorosul autor al volumului „Clăntac din mare”, ci și Comandor al optirii noastre pe mare; primind în vîntul moment un ordin de serviciu, regretă mult că nu poate veni și lăi trimite volumul să vă citească!

BALADA FOCHISTULUI

Când vezi la bord un marinar
Soios, hărtăpălit, murdar;
Cu fața plină de sudoare,
Cu fața plină de unsoare,
Cu trupul jumătate desbrăcat,
Cu brațele și pieptul tatuat;
Când vezi la bord un marinar
Voinic și zdravăn ca un munte
Și cărbia doar foarte rar
Te 'ngăduie să stea pe punte;
Când vezi la bord un marinar
Cu 'nfățigare de barbar,
De Get, sau Scit,
Sau Troglodit;
Când vezi la bord un marinar
Că-i ocolit ca un tâlhar;
Cu aer abătut, umil și trist,
Să știi, vizitator, că e fochist;

În iadul de sub punte, necunoscut de voi,
Necunoscut adesea chiar unora din noi;
Acolo unde apa — latentă energie —
Vulcan, cu-al său descăntec, o face forță vie;
Acolo unde apa — 'n ai focului fiori —
Se metamorfozează în nui de cai-vapori;
Acolo unde moartea, cu oase de oțel,
Depinde de o pompă sau sticlă de nivei;
Depinde de-o supapă, de origicare tub
Prin care carg vaporii, ...de-un ne'nsemnat șurub;
Acolo este postul sărmanilor fochiști,
De-accia sunt salbateci, murdari, și goi, și triști!

Sărman fochist! Eu te-am văzut odată
Cum ai fost seos de-acolo'n neșimțire,
Cu fața ca de ceară, transpirată,
Și 'n ochi abia o slabă licărire.

Cum te-au frecat, te-au doctorit o vreme,
Să-ți dea — ca Dumnezeu — o nouă viață;
Cum fără un cuvânt, fără a geme,
Te-au prins ai Morții reci fiori, de ghiață...

Erai babord, divizionul patru,
Cu scria o sută douăzeci;
Ți s'a făcut la groapă puțin teatru,
Iar apoi, bolovanii grei și reci
S'au așternut un metru peste tine...
Azi ești uitat, iar postu-ți la caldare,
De-atunci, o sută nouă îl deține.
(Ți-l amintești? E cel cu nasul mare!)

Când vezi la bord un marinar
Soios, hărtăpălit, murdar;
Cu fața plină de unsoare,
Cu fața plină de sudoare,
Cu aer abătut, umil și trist,
Să știi, vizitator, că e fochist!

Au fost prezentați poeții Dobrogei, după cum urmează:

D-l George Duma, traducător al pieselor în versuri: Cyrano de Bergerac, de Edmond Rostand, Bufonii, al postului flamand V'rhaeren și autor a mai multor poezii.

D-l Dumitru Stoicescu, traducător din Contesa de Noailles, La Fontaine, Alfred de Vigny, Corneille și autor de nuvele și schițe.

D-l Const. Sarry, autorul volumului „Zile cernite, zile de alădejde”, dăruitul cântăreț al dragostei de patrie.

D-l Alex. Pop. Scărișoreanu, autorul volumului „Din umbra”, poezii de o musicalitate și de o simțire delicată, ritmurii de o energie care promite bogate isvoare.

D-l B. Frunte, din aie cărui poezii se desprinde un suflet viguros, cu o viziune măreță a României noastre de-ăine, un sentiment al vieții de orăz, de uzică, izpletit cu nostalgia frumuseșilor dela țară.

D-l Dumitrescu Frasin, vechi colaborator la „Analele Dobrogei” a cărui poezie se caracterizează printr'o notă de realizare și de umor rustic.

D-l Ioan Mica, traducător din Horațiu și Ovidiu, dotat cu o subtilă fantazie.

D-l Em. Papazissu, autorul piesei în versuri „L'Am Voda” și al unui volum de poezii, de o muzicalitate impresionantă, sugerând imagini dintre cele mai serafice.

EPIGRAMA

Unuia care spune că m'am sesizat pe gratis.

M'ai întrebat, în vers, de frica cui
Sărit, când musca fu pe capul lui.
O palmă eu i-am dat ca, ar cumva,
Să se așeze chiar pe fruntea ta.

Aceluiași, care vrea să se ia la luptă cu o femeie... căzătoare.

La trîntă vrei să o asmuți,
Ca spiritul să-ți mai ascuți.
Ea vrea, de-ar ști că a'ai s'ajungi,
Când va cădea să o împungi.

D. G.

POEȚII DOBROGENI

au fost „avansați” de către D-l Colonel N. Oprescu, Primarul Municipiului și Președinte al Căminului Cultural Constanța.

— Versuri rostite cu prilejul Șezătorii literare de Duminică —

Cu un PROLOG dator mă țin:
La o șezătoare precedentă a dragului nostru Cămin
(Nu-i vorba de cel... corajal,
Ci de Căminul Cultural
Și încă de acela principal:
Municipal —
A nu se confunda acesta cu cel Sătean
Și Județean.)
La șezătura-acea faimoasă, la care avasei onoare,
Să-mi destăiești și eu talentul, în minusculele lui splendore, —
Domnul Sălceanu Gligoray, poet, artist și profesor,
Luându-și de așteptat ca și astăzi, Ingratul-eu de regizor,
In cuvânta prăgătare ce a ținut atunci să-mi facă,
Vrând să-mi complice,
A spus c'ași fi un „olemet”...
Cum ași putea dar să rezist
Și să nu viu c'o mică gară?
Iugăduită, păr' la... mârja.

Și încep cu o mărturisire:
Dând să răspund l'acea poftire,
La care printre stăpîni alții, poeți mai tineri dobrogeni
Eram chemat și eu la bară, —
Pres onorați concetățeni,
Când observai-am cadrul în care
Se-organizase, machiavelic, poetica manifestare,
Pe loc mă și 'ntrebai stihnic: E un concurs? Spectacol e?
Sau cursă cu... obstacole?!

In adevăr. Rog, judecați: Serbare într'o zi de... post
(O zi de Vineri, știți, c'a fost)
Și la o oră, când tot omul nu-i nici mîncat, nici nemîncat,
Iar cei ce vin din politeji mai mult au poftă de... cîscat. —
O șezătoare literară seara la șezăto jumatate,
S-a pomisit cîndva, fîrtate?...
Cînd mai aștei că nici așez nu s-au făcut, ca de-obicei,
Mă adresai colegilor și le spusai, cu mult temel:
— Băieți, s'o știți voi dela mine,
Primarul nu ne-aduce public, că i-a fost teamă de rușine?...
De-aceia nu ne a aligat
Și într'o doamnă sălișă tipil-tipil ne-a comasat...
Ce și-o fi zis domnul Primar? — Poeți știți din Dobrogea
Știu ei, ce-i sea „poezie”? De-unde s'o 'nvețe? Dela hogea?
Dela Ovidiu, exilatul
Care, de mult oare și-ucelce, și-a trăit biet și el vefestal?..

Si poate efi avea dreptate:
Căci, proaspăt în localitate,
Știmatul nostru Președinte, simpaticul domn Colonel,
Un nuvelist, pe cât i-afiarăm, cu strachea scrisului în el,
Nu-și cunoșcuse încă... morfa,
Că nu ne auzise... haria!

De noi, nu prea putea să știe,
Nici Domnul Doctor Ieremie,
Care, deși director peste Căminul noștr' Municipal,
Voaie tot de curînd aicea, cu gândul veșnic la Ardeal,
Cunoaște bine în Constanța, doar pe... Traian și Decabai!

Deci, cînd mi-o dat au să constai,
Că, dup'acei sevei exanice, Domnul Primar ne-a... „avansat”
Poftindu-ne „într'o sala mare,
Dînd ordia să s' pînășce, plîșnădu-ne între fanlari, —
Colegilor și c' Afelim!
Iar Dumisale, à-la Turce: O teneșe și... mustumim.

SARĂ GIZMELĂ MEMETAA

RĂSPUNS ȘI O REPLICĂ

La PROLOGUL de mai sus

de GR. SĂLCEANU

de CONST. N. SARRY

Știi tu că orișice săgeată
Ce ai trimis în Colonel,
Isbind în pieptul l' de oșel,
Se 'ntoarșe'n tine, ricoșată;

Tu care din senin scoți spada,
Ca s'aperi pe un Colonel!
Și cași u lamînarea sfada
C'un ifos de... Polichinelle;

Și la sfîrșitul șarjei tale,
Sore hazul oastel de poeți,
Erai din creștet pără'n poale,
Ca un artelu, pîn de săgeți?

Tu care 'n sumbra-ți reverie
Te svîril ca și un leonard
Și, dînd să 'ncânți pe Ieremie,
Il pomanești de „oștea'n gard”;

Știi tu că 'n Doctor Ieremie
Cînd ai lovit, sărmane bard,
A rîs-întreagă galerie
C'al dat cu oiștea în gard?

Știi tu, că domni, care i aperi,
Lehanate de protector,
Împioră bieți, pe Creator,
Să te oprească, să mai... scaperi?!

UN PRIM RĂSPUNS

D-lui GR. SĂLCEANU, Profesor, Director al Cenacului și spărarul din oficiu al Căminului Cultural din Constanța

Știi tu că 'n goana-ți după rimă,
C'oșind pișcoaze din cuvînt,
Ca un atlet de pantomimă
Te bați cu... morile de vînt?..

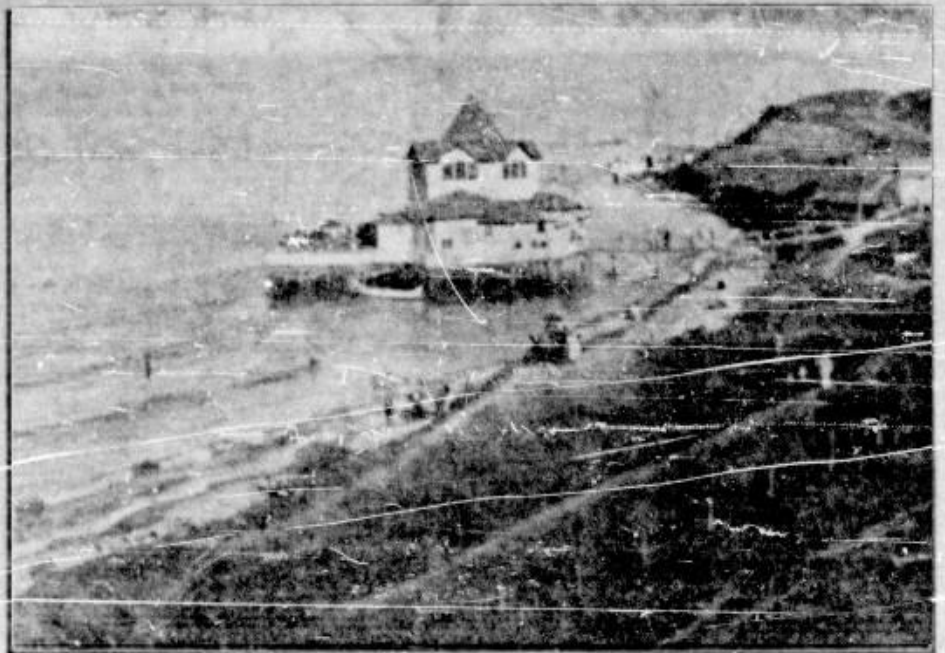
Sub inspirațiune rea
Masemuișt cu un arci
Și m-al... atins. — De te-o durea,
Nimic n'at' d'aputu: ia, să-mi zici!

Fiți sigur deci, că n'am vre-o teamă
De „bombele” ce mi-ai lansat.
Nici nu mă supăr, — fînănda seamă
Că ești poet și c'al... vlat!

CONST. N. SARRY

GRIGORE SĂLCEANU

VEDERI DIN DOBROGEA

Plaja și băile dela CARMEN SYLVA

Pro memoria

DAN ALECU la fața catafalcului lui FEDON TRIANDAFIL

In fața morții neașteptate și brutale a lui Fedon Triandafil, plînsul s'a împietrit pe gene și am avut senzația unei prăbușiri violente a tot ceea ce, insensibil și imponderabil, alcătuște simțul dreptății în spiritul omeneșc. Pentru că, astfel, robiei la datorie și moșdestiei nedesmințite, li s'au curmat calea triumfului, care va fi trebuit să vină odată, oricînd, dar să vină.

Căzînd fulgerat la Tulcea, Fedon Triandafil a rămas un învins, un mare învins. Li cunoaștem viața cu toții, ea desfășurându-se împreună cu viața noastră, dar într'o izolare pe care destinul, caracterul și veința lui au hotărât-o. În timp ce noi urcam, cu anii, treptele Vieții, el rămînea tot mai singur, pentru că nu a știut n'ci odată să deschidă poarta lumii, așa cum n'a știut și n'a putut, în douăzeci de ani de carieră, să deschidă, măcar o singură dată, ușa Ministerului de Justiție, pe care totuși l-a servit cu un devotament fără egal.

De ce?
De ce Fedon Triandafil a învățat dicționarul pe din afară, de ce a învățat cursurile pe din afară, de ce a învățat textele legilor pe din afară — dacă a fost, ca toată învățătura lui să-l țină modest și să nu-i servească la nimic?
De ce Fedon Triandafil a scris pilduitoare caete în școală, de ce a scris admirabile rezumate în universitate, de ce a scris, cu propria lui mîna, sute de sentințe și de ordonanțe, caligrafiate pe zeci de pagini, — dacă nimeni n'a ținut seamă de ele?

De ce Fedon Triandafil a fost sclavul tuturor instituțiilor în cadrul cărora a lucrat — școală, universitate, Justiție —

de ce s'a chinuit cu munca devastatoare a amănuntului, de ce a pierdut nopți întregi alcătuind argumente sau considerente, de ce a făcut din Tribunal viața lui și din casă un pasaj spre datorie — dacă niciodată nu i-a fost dat să stea pe tronul mulțumirii?
De ce Fedon Triandafil a avut nestăpînita durere să piardă doi copii — dacă a trebuit să moară atunci cînd binecuvîntarea i-a dat pe Floricel ca să-l bucure?

De ce?
Și omul acesta, intruparea nedreptății în viață și a învinsului prin moarte, a fost judecător, a slujit deci cele mai senine și mai imparțiale dintre instituțiile omenești, Justiției, căreia pe limba noastră îi se zice Dreptate.

Copieșiți ne plecăm înțele și înțelegerea noastră. În acest solemn moment de eternă despărire, — și, recunoscînd lui Fedon Triandafil toate meritele pe cari le-a avut și văzîndu l' acum dincolo de Golgota care i-a fost viața — îi chemăm protecția sufletului său pur, din veșnicia în care, de acum cel pușn, se va odihni în pace.

— XX —

Me „adaos”

În trecutul număr al „DOBROGEA LITERARĂ” stăruian pe amicul B. Prute, care se arăta neamulmit de „cîntul” meu, să-și procure și e „ureche”, intrăcî „fruntea și plîscut”, par a nu fi îndestulătoare.

Dacă-mi ții în seamă statură,
Cumpără-ți chiar o pereche.
C'altfel riști — și rade satul... —
Să rămâi „într'o ureche”!

COSTAKE SAROGLU

D-lui Doctor Ștefan Ieremie care se plînge că șezătura de Duminică a fost prea lungă și că a pierdut MASA

Recunosc și eu c'a fost Lungă șezătura!
Însă nimeni fără rost,
Nu-și făcu intrarea.
Numai oamenii de talent
Mi se perindară,
Toți cu foc incandescent,
Cu simțiri de pară.
George Duma, ce-a tradus
Strofe-atît de multe,
Cine nu ar sta supus,
Gata să-l asculte?
Lui Stoicescu cel posnaș
Cu vulpea surprinsă,
Nici o masă mare n'aș
Prefera întinsă.
C. Sarry cu vers sfatos
De duios părinte,
Dor de tată bun, pios,
Ne-a lăsat în minte.
Iar amicul nostru Scărșoreanu, cine
Ascultându-mi-l cășca?
Ce mai versuri pline
De culoare și parfum!
Căta armonie!
Toate astea nu-s pe drum,
Doctor Ieremie.

Din imaginile-i vii,
Rimele-i măiestre,
Bardul Fruntei profetii
Face țării noastre.
Dumitrescu Frasin cu
„Corpul lui de gardă”,
Sala 'n răslet o făcu
Pălpiind să ardă.
Cu profil ovidian,
Trist cap de muzeu,
Micu 'n versu-i diafan,
Ca o melopee,
Ne-a cîntat inecșigor,
Palid (cum e macul).
Tremuram într'un fior
Că-l apucă tracul).
Papazissu, mic la stat,
Dar, în versuri, mare,
Ca pe-un val ne-a legănat
În cadențe rare.
Dar, Grăjdeanu a bătut
De trei ori c'o vargă
Și serbarea-au început
Tobele s'o spargă!!!
De mai spui că nu-i frumos
Tot ce-a fost să fie,
Mult ești rău și urcios,
Doctor Ieremie!

Pagina Municipală

Distribuirea zahărului pe trei luni

O înștiințare a primăriei

Distribuirea zahărului se va face în cursul acestei luni, pe Ianuarie, Februarie și Martie.

Cu acest prilej, locuitorii din raza Municipiului Constanța, în vârstă de la 21—60 ani inclusiv, vor trebui să prezinte dovada înscrierii pentru prestație pe exercițiul 1943 | 44.

Cei care, în ziua distribuției, nu vor prezenta această dovadă de înscriere, nu vor primi cantitatea de zahăr cuvenită.

Concentrații și mobilizații vor prezenta adeverințe oficiale de la unitățile respective.

Un nou regim al cărnii

Primăria Municipiului a emis următoarea ordonanță prin care se instituie regimul de vânzare al cărnii cu începere de la 11 Martie 1943:

Noi, Colonel N. Oprescu, Primarul Municipiului Constanța:

Având în vedere dispozițiile art. 15 și 16 din Legea Activă:

Având în vedere deciziunea Ministerului Economiei Naționale No. 102 și 113, publicată în Monitorul Oficial No. 28 și 48 din 1943:

ORDONĂM:

Se fixează până la nouă dispozițiuni următoarele prețuri maxime:

Art. 1. — Carne de bovine și bivoli: cu ridicata în abator.

Carne de vacă și bou, vită întreagă exclusiv căpășână și picioarele lei 118 kgr.

Carne de bivoli, vită întreagă exclusiv căpășână și picioarele lei 108 kgr.

Cu amănuntul:

Carne de vită (bou și vacă), pentru tocat și gătit cu maximum 250 gr. os la kgr. lei 130 kgr.

Ficat și rinichi de bou și bivoli lei 120 kgr.

Carne de vită provenită de la cap, inimă și splină lei 90 kgr.

Bojocul (plămânul de vită) lei 60 kgr.

Carne de bivoli pentru tocat și gătit cu maximum 250 gr. la kgr. lei 120 kgr.

Carne de bivoli provenită de la cap, inimă și splină lei 80 kgr.

Art. 2. — Carne de vițel, cu ridicata în abator lei 150 kgr.

Cu amănuntul, exclusiv capul, picioarele și măruntaiele lei 200 kgr.

Art. 3. — Carne de porc cu maximum 250 gr. os la kgr. lei 190 kgr.

Ficat și rinichi lei 180 kgr.

La prețurile cu ridicata sunt cuprinse toate taxele ce se percep în abator.

Art. 4. — Măcelarii sunt obligați a vinde consumatorilor pe lângă carnea cerută și câte o porțiune de mușchi, antricot, limbă, creier, etc. cu același preț de 130 lei carne de vacă și 120 lei pentru cea de bivoli.

Art. 5. — Este cu desăvârșire interzis a se vinde restaurantelor, bodegilor, cârciumilor, ospătărilor altele decât se vinde cetățenilor. Intreprinderile menționate mai sus nu au voie să se aprovizioneze cu carne decât după ora 9 din zilele de vânzare.

Art. 6. — Consumul de carne proaspătă de bovine și porcine, este permis numai în zilele de Joi, Sâmbătă și Duminică.

În celelalte zile ale săptămânii, restaurantele și orice alte localități de consum, măcelării, precum și orice magazine de desfacere, nu pot servi decât carne afumată, slănină afumată sau sărată și mezeluri.

Consumul de carne de ovine, carne de păsări și vânat este liber în tot cursul săptămânii.

Tăerile în Abatorii Comunal, se vor face săptămânal astfel: Lunea tăere de ovine, Miercuri și Vinerea tăere de bovine, porcine și oine.

Este absolut interzis măcelarilor de a despica vitele tăiate în seara tăerii sau în toată noaptea, această operațiune urmând a se face numai în dimineața începerii vânzării și numai în prezența delegaților Primăriei, sau a autorităților prevăzute de Decretul Lege No. 1215 din 1941.

Se interzice deasemenea măcelarilor a servi publicului bucăți din carnea taritată cu prețul mai mare, antricoate cu carne taritată cu un preț mai mic.

Se anulează prețurile fixate pentru carne de bovine prin art. 1 din ordonanța No. 721 din 1943 și pentru carnea de bivoli prin ordonanța 50402 din 1942.

Infrațiunile la dispozițiunile acestei ordonanțe se pedepsesc potrivit Decretului Lege No. 1215 din 1941, cu modificările ulterioare.

Prezenta ordonanță a fost în prealabil confirmată de către Oficiul Județean de aprovizionare și control al prețurilor Jud. Constanța, prin adresa No. 2011 din 1943.

Primar, Colonel N. OPRESCU

Secretar General, T. Dălgăanu

Noul tarif al automobilelor de piață

Prin ordonanță municipală, s'a stabilit un nou tarif pentru automobilele de piață, care fac curse în oraș și în cartiere. O cursă în oraș, până la B-dul Regina Maria se plătește cu 30 lei; cursa în oraș, de la orice stație de automobile, la vamă, gară, ori de la aceste puncte în oraș 110 lei; la spitalul comunal sau militar 110 lei; la bazele ori stațiile de petrol 300 lei; la Anadolchioi (cu toate străzile din cartier) 250 lei; la „Gruber”, cimitirul ortodox, silozuri și uzina electrică 200 lei; piața Chilie și cartierul respectiv 150 lei; abatorul de export 300 lei; cartierul Ville Noi 400 lei; aeroportul civil 500 lei; Oborul nou 200 lei; cartierul I. C. Brătianu 500 lei; pescăriile statului (Institutul biocenografic) 300 lei; Mamaia-bâl, dus 500 lei, dus și întors cu un ceas așteptare 800 lei; hotelul „Rex” dus și întors cu un ceas așteptare 1000 lei; Soc. „Columbia” și „Steaua Română” 300 lei.

Cursele de la gară la oricare din punctele de mai sus, se vor plăti cu preț stabilit plus 30% taxa de staționare.

Cursa cu ora în oraș se va plăti cu 600 lei ora, socotindu-se bineînțeles numai timpul întrebuințat (un sfert, o jumătate oră, etc.)

Cursa cu ora pentru medici și moașe se va plăti cu 400 lei.

Cel ce va contraveni la aceste dispozițiuni vor fi aspru sancționați

—xx—

S'a deschis o nouă cantină

Săptămâna trecută s'a inaugurat cea de a treisprezecea cantină școlară din cuprinsul Municipiului, în cartierul Nedeea.

Noua cantină este susținută de colegiul Medicilor din Constanța și este condusă de d-na Col. Dr. Gafencu.

La solemnitatea inaugurării au luat parte d-nii Col. N. Oprescu, primarul municipiului, doctorii Iliescu, Vasiliu și Radulian.

D-l Dr. Ștefan Eremie,

șeful serviciului cultural și social al municipiului etc.

De asemenea au fost de față doamnele cari conduc cantina și anume: Maria Dr. Săbău, Eliza Circa, D-na Dr. Ionay etc.

D-na Sălceanu, directoarea școlii primare din cartier, a ținut o cuvântare mulțumind susținătorilor pentru fapta lor, și arătând marva nevoie a unei cantine școlare în această parte a orașului.

D-l primar Colonel N. Oprescu a răspuns urând spor la lucrul organizatorilor și mulțumind conducătorilor colegiului medical pentru participarea pe care înțeleg s'o aibă în alinarea nevoilor obștei.

—xx—

Membri confirmați în Consiliul de colaborare

În conformitate cu nouele dispozițiuni privitoare la alcătuirea consiliilor de colaborare au fost confirmați ca membri în consiliul de colaborare al municipiului Constanța, următorii domni: D. Voicu și I. Căpșuneanu, ajutoari de primar, Dr. A. D'Argenta, medicul șef al municipiului, Dr. C. Dumitriu, medic veterinar al municipiului, N. Turtureanu, Directorul liceului „Mircea cel Bătrân” și președintele al consiliului interșcolar, Colonel Al. Igoălescu, prefectul județului Constanța Tiberiu Saghin, Chestorul municipiului Constanța, I. Bentoiu, fost primar, Comandor Slatian, Comandantul Garnizoanei, P. Mănuș, prim-procuror, C. Constantinescu, președintele Camerei de Comerț, I. Munteanu, președintele Camerei de muncă, H. Olărescu, Administrator financiar principal Gr. Sălceanu, directorul Căminului Cultural orașenesc și Subinspectorul Pregătirii Premilitare din Constanța.

Dr. CONST. DIMA
fiind demobilizat și a reluat consultațiile
între orele 2½—6
Str. Cuza Vodă No. 50
Telefon 19.11

Un nou transport de lemne

În depozitele de lemne ale primăriei au sosit două garnituri a câte 30 vagoane lemne de la Râul Vadului.

Cei cari au bunuri de lemne sunt avertizați să caute a-și ridica lemnele până la 20 Martie.

—xx—

Sfaturi în legătură cu apărarea pasivă

Toți proprietarii sau locatarii imobilelor cari au curte în jurul locuinței, sunt sfătuiți să-și sape câte o tranșee care le va servi ca adăpost în caz de bombardament aerian.

Ș școlii se va face numai acolo unde spațiul permite ca dela perețele casei și până la punctul unde începe șanțul să fie o distanță cel puțin egală cu înălțimea imobilului.

Să se țină seamă că șanțul este cel mai orațic, mai puțin costisitor și mai sigur adăpost.

Nu întârziati deci și puneți în practică cu un ceas mai devreme, sfatul ce vi se dă.

—xx—

Activitatea culturală în oraș

Zilele trecute în sala de ședințe a liceului „Mircea cel Bătrân”, s'a dat o șezătoare culturală.

A conferențiat d-l prof. Vasiliu despre „Erotica în poeziile lui Eminescu”. Corul și orchestra liceului, sub conducerea d-lui profesor Luceanu au complectat programul.

— Duminică, 14 Martie, în sala „DACIA” în cadrul șezătoarei Căminului Cultural orașenesc, va vorbi d. Dan Alecu, despre „Realități sovietice”.

—xx—

Cursuri teoretice pentru meseriași

Camera de Muncă a organizat o serie de cursuri teoretice pentru pregătirea profesională a meseriașilor din următoarele ramuri: mecanici, fierari, electricieni, tâmplari, pantofari și zidari.

Cursurile sunt gratuite. Ele vor începe în ziua de 1 Aprilie și vor dura patru luni, de trei ori pe săptămână, fiindu-se în localul școlii de ucenici din str. Tache Ionescu No. 44 (colț cu str. Mitropolitul Șaguna).

Înscrierile se primesc la Camera până la 24 Martie.

—xx—

Pierzând Buletinul populației eliberat de biroul Constanța, pe numele Tudora N. Buciu, str. Răchitași No. 23, îl declar nul.

Pierzând Buletinul populației eliberat de biroul Constanța pe numele George C. Culici, str. Furtunei No. 6, îl declar nul.

ISTORIA evoluției medicinei în Dobrogea

Raport prezentat Congresului Internațional al Istoriei Medicinii, ținut la București în anul 1932

VII

de Dr. HECTOR SARAFIDE

Serviciul sănătății militare a mers mână în mână cu cel civil.

În loc de un spital improvizat într-o casă particulară, construită în anul 1860 pentru a servi ca hotel companiei engleze de C. F., astăzi armata a ridicat spitalul său, prevăzut cu toate anexele necesare.

Acum trei zeci de ani serviciul militar dispunea de cinci medici pentru întreaga provincie; astăzi are cinci zeci, cari asigură serviciul garnizoanelor.

Dobrogea prin poziția sa geografică prezintă un avantaj din punct de vedere medical. Litoralul său destul de întins, cu frumoasele sale plaje însoțite către Răzariț, favorizat și de lacurile sale din cari unele puternic mineralizate și la o distanță mică de țărmul mării, prezintă un dublu avantaj, pe acela al medicamentului marin și pe acela al băilor de nomol, care prin puternica lor concentrație sunt de un mare efect.

De această fericită combinare a naturii, guvernele precum și particularii au știut să profite și s'a instalat maroc stațiune climatică și mineralo-terapeutică dela Techirghiol.

Geniala inițiativă a defunctului Movilă, acest precursor al balneo-terapiei din Dobrogea, a fost completată de către societățile de binefacere, de către Eforia spitalelor civile și de către Serviciul sanitar militar.

Movilă presimțise acum 45 de ani că efectele terapeutice ale nomolului de Techirghiol (locul sacru al Turcilor din Dobrogea) nu vor întârzia să fie apreciate și a construit stabilimentul său balneoterapeutic, destul de vast pentru acele timpuri.

Intinsele terenuri, cari făceau chenarul mării, terenuri nisipoase și pustii, au fost înzestrate cu impunătoare locuințe și astăzi avem acolo una din cele mai frumoase stațiuni balneologice din țară.

Marea, plaja însoțită cam toată ziua, efectele nomolului lacului, aceste trei elemente fizice combinate, dau o superioritate pe care rareori o găsești în natură.

Înainte de Movilă, lacul de Techirghiol și omogenul său din Duingi (Nunțașii) situat mai la Nord, erau cunoscute de către unii locuitori din împrejurimi, cari trimiteau pe bolnavii lor suferinzi de reumatism, spre a urma un tratament primitiv. Acești bolnavi își ungeau trupul cu nomol și se expuneau la soare, timp de mai multe ceasuri: helioterapie și împachetaj, primitive.

În afară de această poziție, și climatul se preta spre a ajuta la sus amintitele avantaje ale stațiunii din Techirghiol. Dobrogea, prin situațiunea sa geografică în Europa, reprezintă locul de contact al celor trei varietăți de climat: varietate danubiană, ucrainiană și helenică. În timpul ve-

rei, temperatura foarte rar depășește 30 de grade, ceea ce face reședința aici foarte plăcută, întrucât litoralul său nu expune nici la răceli nici la congestiuni, provocate de marile călduri. Mijlocul diferențelor între climatul Dobrogei și al aceluia din teritoriul din spre stânga Dunării este de 7.

S-au servit deci de acest triplu efect pentru a instala între plajă și loc sanatoriu pentru tratamentul tuberculozei chirurgicale; anemiilor, convalescenții, reumatismului, femeile suferinde de uter și anexele lui, vizitează acuma plaja, altă dată pustie și necunoscută, pentru a folosi acțiunea binefacătoare a fisioterapiei marine, combinată cu băile de nomol.

Dobrogea mai posedă încă și alte lacuri cu aceeași proprietăți chimice și radioactive, cum însă aceste localități se află departe de marile căi de comunicație, ele nu pot fi frecventate. Printre altele pomani și de Mangalia, un oraș situat la 28 km. mai la Sud de Techirghiol, având izvoare sulfonodice, hypothermale și care prezintă avantajii pentru persoanele doritoare de a petrece traiul liniștit al micilor centre.

Iată în câteva cuvinte evoluția medicinei în Dobrogea, acest teren sterp și pustiu, precum îl descria Allard acum 75 ani, țereea plină de mlaștini, lipsit cu desăvârșire de pomi, cu un sol neroditor, fără apă și pe care numai câteva mii de oameni puteau să trăiască. Această populațiune, stabili-

tă în micile burgade și în comune depărtate unele de altele, neavând comunicațiune și trăind de azi pe mâine, așteptând momentul invaziei dușmane, care venea dela Nord la Sud, cu singura grijă de a se hrăni și adăposti în sarcoina locuitorilor, care erau foarte fericiți să scape cu viața dela un masacru.

Aceste câteva mii de locuitori ai Dobrogei, cari acum 50 ani, n'aveau decât un mic ajutor medical neînsemnat și aceasta rezervat numai unor centre, astăzi sunt mai mult de un milion, având la dispoziție lor centre științifice, 200 medici și 38 farmacii, 14 spitale, 6 sanatorii oficiale, două laboratoare oficiale de chimie alimentară, biologică și microbiologică, serviciu sanitar de orășe, de județe și de plăși și infirmerii instalate pretotindeni în sate. Evoluția medicinei în Dobrogea a fost pentru binele, pentru fericirea locuitorilor săi, și aceia cari au trăit în timpurile dinaintea cuceririi sale, sunt martorii ei oculari.

Civilizațiunea românească și-a produs efectul ei.

Cugetări

Recunoști că n'ai defecte și vicii mici, dar dacă nu ești capabil să stărpești aceste defecte și vicii mici, cum poți pretinde dela aproapele tău ca să stărpească defectele și viciile sale mari.

Dumneata pretinzi că ai numai mici defecte și mici vicii, dar nu înțelegi că al un mare defect de a nu putea stărpi defectele și viciile mici pe care pretinzi că le ai.

GHEORGHE V. MUREL

COLT LITERAR

VERSURI

de MARCEL VASILESCU

Din volumul „FĂRĂME DE OGLINDĂ” ce va apare în curând

Cîntec

Dunăre scumpă
Cu-albastrele-și unde,
Doru-mi fierbinte
Ce'n piept mi s'ascundea,
Du-mi-l departe
Spre creste de valuri,
Du-mi-l iubite!
Ce-așteaptă pe maluri...
Haide, mi-l smulge
Din inima-mi frînă
Cu a ta vrajă
Tăcută și sfîntă,
Și, pe covorul
Lucioaselor ape
Lasă-l la vale
În voie să scape...
Mîna-l într'una
Pe lingă ostroave,
— Cu repezimea-și
Cu care mîni nave, —
Scaldă-l în umbră
De sălcii pletoase,
Deapănă-l iute
Prin țerțuri șfoase,
Sî, cînd, în mare
Cu spuma-argintie
Amesteca-vei
A ta fecerie,
Svîrte frumoase!
— Spre-aducere-aminte —
Doru-mi fierbinte...

O dă...

Poetul Dr. Sălcovan, autorul minustăului „Poem al Creștinismului”

Din fire-ai plîndădit în cântarea
Nemărginitei înmăntări de valuri,
Țigănit-a auzul comorari tale
De visuri, cugetări și idealuri...

Prinzînd dumnezeirea'n cîngătoarea
Suzavă-a mîșcării tău vers,
În stive doptepînd pierduta viață
A vremurilor bătrîne ce s'au pier
Ș'n rînduri ferecate cu lăcate
De rime stuciumînde, tu plîngînd
Dureroa și nimicicia lumii,
Din țreptă de simțire și de gînd
Pe veci o binecuvîntată scară
Ți-ai fîcîrit spre culmile parnase,
Și-ai lăltăit din pulbere cu tine,
Alteea mînji în pulbere rămase!

Fii preamărit de mîndra tinerețe,
O, Heruvim ce vii să torni lumină
În bezna nopților, în care țărași,
— Scaldă-ai în singe—lutului se'nehinș
Și în răbojul nemuririi noastre,
Făcîm, cu albe — aripi de biruință :
Aceleși blînd Arhanghel de-altădată,
Îndrumător de-avinturi și credință!

In atențiunea deosebită a d-nilor comercianți

În localitate se află din nou echipele volante ale Ministeriului de Finanțe.

Față de considerabilele evaziuni constatate la ultimele controluri — evaziuni fără egal în țară — simțim de datorita noastră să atragem deosebită atențiune a d-ilor negustori în special, să se pună în regulă cu scriptele și actele lor de contabilitate, întrucât aceste echipe de control sunt fără de cruțare.

Ministerul de Finanțe a și pentru singura dată atenționat că anumite firme comerciale încearcă să se sustragă dela verificările și colectările de elemente ordonate în vederea impunerilor pe exercițiul viitor — sub pretextul, dela o zi la alta, a pierderilor registrelor comerciale, pentru care fac și anumite publicațiuni.

Pretextul pierderii registrelor comerciale

În cursul operațiunilor de control, se va califica drept sabotaj economic

Procedeele fiind să se generalizeze, unii comercianți făcînd din acest pretext un sistem prin care urmăresc să și accepere neregularitățile în registre.

Se atrage în mod serios

și pentru singura dată atențiunea tuturor întreprinderilor comerciale și industriale obligate să țină registre comerciale, că dacă se vor mai găsi cazuri de sustragere dela control prin acest pretext a pierderilor registrelor, Ministerul de Finanțe se vede silit să institue noi măsuri și să agraveze sancțiunile fiscale.

Totodată va introduce calificarea faptului pierderii registrelor — în cursul operațiunilor de control ordonate de Stat, ca infracțiune la Legea sabotajului economic.

Să lăsăm avariția!

continuare din pag. 1-a

conținutul, bănuți strânsi după tors!... „Numai atîția am”!

I am spus că după masă mergem din casă în casă, dar ea mi spune că dă, că poate așa îi ocolit-o. Avea dreptate.

Țin să afirm că, nu mi s'a întâmplat în tot sectorul să mi se protăpească în poartă vreun copil și să mi se adreseze obraznic: „Nu-l țelica acasă”. (Vorbe domnului de la radio).

Mi s'a întâmplat însă că au dat unii mult, judecînd după starea materială, iar alții contrariu.

Leșisem dela un bun gospodar care ne-a dat o sumă neînsemnată. Am plecat indignat și abia putui să le spun bună ziua, gîndindu-mă la lipsa de suflet a acestui gospodar, care-mi dăduse același sumă cu văduva pomani!

Apropiindu-ne de casa unui orb — fost slugăș al Statului fără pensie, neîndeplinind condițiunile legii — întreb pe însoțitorul meu, un bun gospodar din sat, dacă să intrăm sau nu?

„Cum credeți, domnule învățător”. — „L-am jignit, dacă nu mergem, domnule M. Eu cunosc bine sufletul acestui om”. Întiarăm. Fără multă introducere, căci îmi tăie vorba spunînd că știe de ce îl vizităm, căci iată sa fusese la biserică. Cu mîna-i tremurîndă deschide saltarul — are debit de tutun în sat — și scoate o hîrtie de 500 lei.

Știu că simțul tactului nu l'îrșală niciodată și deci nu din eroare scoate această hîrtie și mă pregătesc să-l dau restul, cînd l'aud adresându-mi-se: „Dole mine pușin, dela alții mai mult, iar dela bunul Dumnezeu și mai mult”.

Să mă creadă cititorii! rîndurilor de față plîngeam și nu-i puteai răspunde...

„Dumnezeu să vă dea mîngăiere sufletului și vă mulțumim. Un pachet naționale, domnule V.,

căci suntem grăbiți, căci trebuie să terminăm mîine se cere să dăm situația.

Cît contrast! Cît de împietrite inimile unora și cît de simțitoare ale altora!... Din izvorul cel bun țese apa potolitoare a setei și din inimile bune, curate pornesc faptele caritabile... Zgărciți, inimi leghețate... Însoțitorul subsemnatului în loc să fi fost pătruns de gestul orbului, să dea împătrit sau înzecit, cînd dela primărie am trimis la el acasă să dea și el, căci nu dăduse în zău cînd a mers cu mine, voiam să „totunțesc” suma și s'o comunicăm preterii, mi s'a răspuns că... n'are schimbat.

Conducătorul Țării a făcut apel la suflet, la inima românului. Vorbitorul dela radio, la fel. Am ascultat la radio și am rămas satisfăcut cînd s'a anunțat rezultatul colectei dela 21 Februarie în Capitală, care a înzecit așteptările.

Românii trebuie să se trezească din această indolență. Să lase avariția, să-și desghețe inimile. Țara trece prin greu impas. Ne trebuie suflet.

Ceace trebuie să primeze de a pururea este Sînaul, rasa, neamul — nu individul. Statul național, rasa pură sau purificată are viață vecinică; individul are viață limitată și e pusă la dispoziția Statului. Nu drepturile individului în paguba Țării, ci drepturile Țării asupra individului (Prof. C. Gerota).

Cei din comuna care poartă numele dela o cișmea în mijlocul satului cu mare izvor, să se rușineze, să-și desghețe inimile pe viitor și să ia exemple dela locuitorii „Vișoarei” megieșe, cari au dat dovadă că au înțeles cutremurarea Patriei.

Inv. M. I. ONESCU-MARLEANU
Isvorul Mare

Gânduri Romane

Secretele subsolului

Nu e de ajuns să cunoști Roma externă, îninsă lenes la soare pe pernele colinelor, trebuie să-ți și viața subterană, o viață pe cont propriu ca și a rădăcinilor unei plante.

Cetatea înaintează prin timp ca un vas cu pânzele ntinse; întreaga mișcare e pe punte, dar mai curând sau mai târziu, tot trebuie să cobori în magazii, spre fund... Secretele subsolului trebuie să aibă puterea lor magnetică, la fel ca și unele mincrale. În Roma se petrece acest fenomen cu pietrele de pe morminte, căci „Cetatea Eternă” am putea o numi și un oraș al mormintelor. Le găsești pretutindeni, cuibărite la picioarele bisericilor...

În adâncuri, o existență regulată, cu lămpi aprinse, scurte slujbe sau convorbiri mai intime. O climă rece, potrivită pentru a păstra florile și amintirile, ce contrastează cu cea de afară, desmișcând întru câtva, teoria gradății crescânde a temperaturii spre miezul pământului. Poți pătrunde în această lume prin orice parte a orașului vrei: Porta Capena, Porta Salaria, din centrul orașului sau de pe malul celălalt al Tiberului. Pretutindeni găsești aceeași atmosferă de reculegere, aceeași amintire a jertfelor, a celui sentiment de înălțătoare credință. Poate pentru aceasta vizitatorii catacombelor coboară de fiecare dată cu speranța unei mari întâlniri, iar câte unul lasă în vre un colț un gând pios și un buchețel de flori...

Dar Roma mai are și un izvor de viață în adâncurile ei: apele. Romanii cunosc foarte bine acest oaspele vesel ca un sânge tânăr. Știu de unde vine și unde se duce. Mulți dintre Egipteni au încercat chiar să se înțeleagă cu el. Acqua Pia, Acqua Vergine, Acqua Marcia, iată câteva din puterile subterane. Ele știu că fără ajutorul lor Cetatea nu ar mai fi „Eternă”, de aceea între cele două Rome domnește cea mai bună înțelegere. Șoaptele fântânilor o mărturisesc, trebuie doar să le înțelegi limba...

ZINA TARASOV

ORIENTALE

Mormântul asinului

În împrejurimile Damascului se găsea o mănăstire de dervizi, renumită printr-un mormânt sfânt la care venea să se închine lumea chiar din împrejurimile depărtate.

Unul din neofiti acestei mănăstiri arădând de... înfa de a face pelerinajul până în Meca, ceru dela superior învoierea cuvenită, ceea ce i se acordă. O ceremonie impunătoare a fost săvârșită în ziua plecării și când tânărul derviz se prezintă în fața starelui, acesta îi arăta un măgăruș frumos, adăugând:

— Acesta e un făt al mănăstirii noastre. El îți va fi însoțitor de călătorie și aducător de noroc. Singurul lucru ce-ți recomand, e să-ți porți de grijă de aproape ai să-ți înapoiezi la mănăstire așa cum ți-l predau...

După mai multe zile de călătorie dervizul observă că animalul refuză nutrețul. Foarte neliniștit, veghă toată noaptea lângă el. A doua zi, măgărușul începe să se miște și să se dăruie, își dăte sufletul. Desnădăjduit, dervizul îngropă animalul și pentruca mormântului să fie respectat, îl acoperă pietre jur împrejur. Și copleșit de emoție și gândindu-se cu spaimă la ziua când va trebui să se înălțeze înaintea superiorului, se puse pe un pișan amaric. Cum se apropia însă ora rugăciunii, ingenunchind pe mormânt, și-a început închinăciunea cu fața spre Meca.

În clipa aceasta, Pașa din Ierusalim, care se îndrepta spre Istanbul pentru a răspunde la o seamă de învinuiri ce i se aducese, trecu pe acolo, însoțit de o mare suită. Văzând dervizul plângând și închinându-se, îl întrebă ce e cu el în acest loc singuratic? Surprins și îngrozit, călătorul nu îndrăzni să spună adevărul, ci, bâlbâind, răspunse că, trecând pe aci, s'a oprit să se închine la acest mormânt al unui sfânt musulman mort de curând.

— Ei bine, ascultă, îi spuse Pașa. Eu mă duc în Istanbul. În timpul călătoriei mele, tu vei rămâne aci și te voi ruga ca acest mormânt să rămână pentru mine. Dacă îmi îndrept, în însoțire voi ridica pe locul acesta o mănăstire în cinstea sfântului din mormânt, iar tu, vei fi starelul.

În același timp, dădu ordin să i se ridice un cort mare, să i se de provizii și tot ce i-ar fi fost necesar pentru toată durata acestei călătorii.

Cu o fatalitate asemănătoare, dervizul se pune să roage pe Allah cu puterile și milostivie, ca să ajute Pașul. Dar, prezenta în acel cort, lângă un mormânt, în acei purturi întinse, rugăciunile sale, închinăciunile sale, au atras în scurtă vreme atențiunea întregii împrejurimi. Și credințioșii au început să cârjă, să cârjă tot felul de daruri — unii ca săli vindecă soția, alții ca să scape turmele ce i-au fost doborâte. Dervizului îi mergeau treburile de minune, când într-o bună dimineață apărură Pașa, însoțindu-l din Istanbul.

— Allah fie binecuvântat! strigă el, adresându-se dervizului cu oarecare respect chiar. Allah te îndrăgi, ruga ta a fost ascultată. Am intrat din nou în grațiile Sultanului. Tu vei avea ceea ce îți dorești.

Și în scurtă vreme, o măreață mănăstire a fost construită chiar pe moșia cu rămășițele măgărușului, care a fost înmormântat cu oaură de argint și acoperită cu oavoare scumpe.

Palma virtuților magice ale acestui mormânt și a sfârșitului dervizului se răspândi în scurtă vreme, în toată împrejurimea așa fel, încât fostul său superior, minunat și el de cele surite, porni la drum ca să se convingă personal de adevăr. Ajuns la mănăstire, recunoscu, spre marea lui mirare, că faimosul derviz, nu era altul decât fostul lui elev, plecat în Meca.

— Sunt fericit, fiule, îi spuse bătrânul, când constat că de bine tu-ai mers, de când ne-ai părăsit.

Atunci, foarte mișcat, dervizul se apucă să istorisească întreaga întâmplare cu moartea tovarășului său de drum și întâlnirea cu Pașul. Nu i-a ascuns nimic și foarte ruginat nu știa cum să se scuze de pioasa lui învelăciune.

— Oh, fiule, îi răspunse fostul său starel. Cred că-ți amintești de închinăciunile ce te deprinseseră a face în mănăstirea noastră.

— Fără îndoială, răspunse dervizul. În fiecare zi mă rugam pe mormântul marei stări îngropat acolo.

— Ei bine, alif, adăugă bătrânul. Tu te rugai pe mormântul bunicii măgărușului ce ai îngropat aici.

SARIGLU

Pierzând Buletinul populației eliberate de biuroul Constanța, pe numele Anica David, str. Dorului 126, îl declar nul

Oua pentru cloșit

garantate dela ferma „DUDUCA” din rasele PLYMUTH (Pestrițe) și LEGHORN albe outoare, se găsesc la strada Cuza Vodă No. 11 Constanța, la d-l Hristu Frangopol.

CLASA 2-A

NOUL PLAN ESTE SENZAȚIONAL IMPARTE LEI 356.570.000 CU UN LOZ SE POT CĂȘTIGA 30.000.000

E ceasul al 12-lea! Nu scăpați norocul! Cumpărați-vă un loz acum la clasa II-a TOT CU 400 LEI
Amănunte la colectori

LOTERIA DE STAT PE CLASE
Tragerea la 28 și 29 Martie 1943
LA FUNDAȚIA CAROL I

Camera de Muncă înzestrează cu scule pe meseriași

Pentru a veni în ajutorul meseriașilor nevoiași sau începători și lipsiți de capital, Camera de Muncă a înzestrat pe câțiva dintre ei cu sculele necesare exercitării meșteșugului lor.

Astfel, tâmplarul V. Baciu a primit scule de tâmplărie, M. Rădulescu a primit scule de lăcătușerie. Radu Nicolae și Maria Cărlănuș, croitori, au primit câte o mașină de cusut, iar cismarul Tache Iacaru a primit și el, tot o mașină de cusut.

Ministerul Justiției Comisiunea pentru constatarea condițiilor de naturalizare și recunoaștere

înștiințare

D-șoara Smaranda I. G. Carnuțiu domiciliată în Constanța str. Iale Vodă No. 12 a făcut cerere acestui Minister pentru a i se acorda cetățenia română.

Prin cerere petiționara arată că este supusă elenă, de profesie casnică, născută în Constanța la data de 25 Martie 1921 de religione ortodoxă.

Conform art. 19 din legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române, se publică aceasta spre știința celor care ar voi să tacă întâmpinare, potrivit dispozițiilor art. 20 din zisa lege.

ANUNȚ

Federala „CONSTANȚA” din județul Constanța, Str. Ion Bănescu No. 9, aduce la cunoștința celor interesați, următoarele:

1. A moștat depozitul de vânzare a sărei din Str. Productelor (Obor), în Bulevardul Ferdinand No. 26 unde se vinde sarea în fiecare zi, dimineața și după masă.
2. Posedă de vânzare nuci — mari și foarte bune — la preț de 110 lei kg., la sediul federației, Str. I. Bănescu No. 9.
3. Posedă de vânzare prune a-fumate — foarte bune — la preț de 115 lei kg., la sediul federației, Str. I. Bănescu No. 9.
4. Posedă de vânzare, butoaie de lemn, în care s'a ținut ulei, în stare foarte bună, în capacitate de 180-200 litri, la preț de 3500 lei bucata, la sediul federației Str. I. Bănescu No. 9 și la depozitul de ulei (magaziile Banca Românească) Obor, Str. Productelor.
5. Posedă de vânzare mașini și unelte agricole.

Banca Federală Constanța

Pierzând cărțuia de comerț ambulant, una po liță de 5000 lei și un carnet de datorii, la gara Piatra Olt, pe numele Marin Tolescu, str. Mitropolit Șaguna 11, le declar nule în mâinile oricui s'ar vâsi.

Pierzând cărțuia de comerț ambulant, în gara Piatra Olt, pe numele Ion Gheorghe Iluță, str. Mitropolit Șaguna No. 11, o declar nulă.

Pierzând autorizația de înțrere în port, eliberată de Capitania Portului C.ța, pe numele Maria Iacob, str. Cuza Vodă No. 64, o declar nulă.

INFORMAȚIUN

A treisprezecea ședință a cenaclului literar „Prof. G. Șuiceanu” din eroare anunțat pentru ziua de Sâmbătă 2 Martie a. c., se va ține mâin 13 MARTIE a. c., la ora 5,30 în sala liceului Mircea cel Bătrân.

Sfatul Negustoresc Constanța, ține adunarea sa generală Duminică 14 Martie, sala Cinematografului „Vox” (fost Trianon) din str. Generalu Manu.

Dacă nu vor fi prezenta suficienți membri, adunarea generală se va ține în ziua de 28 Martie.

Ministerul Justiției Direcțiunea Judiciară

Publicațiune

Domnul Niță N. Coleaș, domiciliat în Constanța, str. Crișan No 36, a făcut cerere acestui Minister de a li autorizat să scribe pe baza art 10 numele sa patronimic de Coleaș în același Stanciu, spre a se numi Niță N. Stanciu.

Ministerul publică aceasta, conform art. 11, spre știința celor care ar voi să facă opozițiune în termenul și condițiile prevăzute de alin. II al zisului articol de art. 3 din legea asupra numelui din 8 Aprilie 1936.